

**Plan, Land- og Byudvik-
ling**

Tlf. +45 74 92 92 51
E-mail ingfed@toender.dk

Sagsnr.:
01.05.02-P25-98-24

9. april 2025

Dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen til nedgravning af et mellemspændingskabel på Åbenråvej 67, 6780 Skærbæk

Afgørelse

Tønder Kommune meddeler hermed dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen til, som ansøgt, at nedgrave et mellemspændingskabel på ejendommen matr. nr. 189 Ø. Gasse, Skærbæk Ejerlav, beliggende på Åbenråvej 67, 6780 Skærbæk.

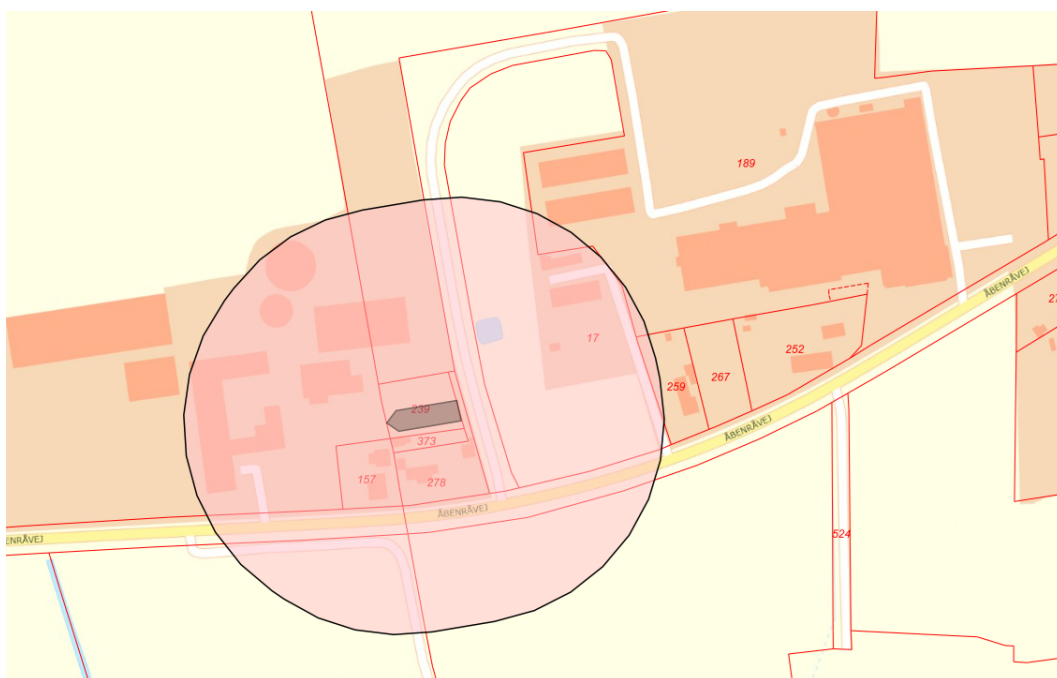
Elnetselskabet N1 ønsker at nedgrave et mellemspændingskabel i kanten til en eksisterende vej ind til virksomheden Schack Trapper A/S, Åbenråvej 67, 6780 Skærbæk. Kablet skal også graves ned langs Åbenråvej hen til en eksisterende transformerstation.

Kablet nedgraves ca. 5 m fra fortidsmindet i en dybe på ca. 1,1 m. Efter endt arbejde rettes arealet af, og kan anvendes som hidtidigt som vejrabat til den eksisterende vej.

Det tidligere kabel er udtjent, og der er brug for et nyt kabel, for at opretholde den almindelige elforsyning i området. Kablet som er udtjent, ligger under virksomhedens fabriksbygning. Det er ikke længere tilladt, at nye kabler nedgraves under bygninger pga. sikkerhedsmæssige hensyn, så derfor skal det nye kabel graves ned langs med vejene.

Den røde streg viser hvor kablet skal nedgraves.
Den røde stiplede streg viser det eksisterende kabel.

Det lyserøde område: inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen.
Det grå område: fortidsmindet.

Offentliggørelse

Dispensationen offentliggøres på kommunens hjemmeside www.toender.dk i perioden 10. april 2025 – 8. maj 2025.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt.

Lovgrundlag

Dispensationen er givet efter § 65, stk. 2, jfr. § 18, stk. 1 efter Naturbeskyttelsesloven¹.

Begrundelse

Efter § 18, må der ikke foretages ændring i tilstanden af arealer inden for 100 m fra fortidsminder, der er beskyttet efter bestemmelserne i museumsloven. Kommunen kan give dispensation fra bestemmelsen.

Formålet med beskyttelseslinjen er, at sikre fortidsmindernes værdi som landskabselementer.

Både den generelle betydning af fortidsminderne i landskabet og indsyn og udsyn fra fortidsminderne skal sikres med bestemmelsen. Samtidig skal de arkæologiske lag i området omkring fortidsminderne sikres, idet der ofte er særlig mange kulturhistoriske levn i områderne tæt ved fredede fortidsminder.

Fortidsmindet som afkaster en beskyttelseslinje er et Halvbatteri, del af Batteri Østre Gasse (Sikringsstilling Nord). Anlægget er opført i beton og nedgravet i jorden. Halvbatteriet er 23,6 x 0,5 x 3,5 m og orienteret øst-vest. Synlig er facadepartiet mod syd. Fra facadepartiet fører to 1,1 m bred indgange ind til et vestlig rum 5,0 x 3,0 x 2,2 m. Den vestlige indgang er tilmuret, hvori der er sat et vindue. Derudover fører to 1,1 m brede indgange fra facadepartiet ind til et østlig rum 5,0 x 2,7 x 2,2 m. Ved indgangene til de to rum er rester af jernkarme og dørhængsler. En moderne havemur er fastgjort til halvbatteriets facade med to røde jernstænger. Muren med vindue er ikke omfattet af fredningen.

Det er vores vurdering, at gravearbejdet ikke vil påvirke fortidsmindet negativt, og efterfølgende bliver arealet reetableret og kan bruges som det er i dag, og dermed sker der ingen ændringer i landskabet, og ind- og udsynet fra fortidsmindet vil fortsat være sikret.

Museum Sønderjylland opfordrer Tønder Kommune til at undersøge, om det ikke er muligt, at kablet kan nedgraves længere væk fra fortidsmindet. Det er vores vurdering, at når det ikke er praktisk muligt, at nedgrave kablet i den østlige siden af vejen, er den ønskede placering af kablet den mest optimale.

¹ LBK nr. 927 af 28. juni 2024 Lov om naturbeskyttelse.

Natura 2000 og bilag IV arter

Vi har vurderet det ansøgte i forhold til Habitatbekendtgørelsen². Det er vores vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, grundet afstanden på 4,6 km til nærmeste Natura 2000-område som er Ramsarområde (Vadehavet) og et Fuglebeskyttelsesområde (Ballum og Husum Enge og Kamper Strandenge).

Der er ikke registreret bilag IV-arter på matriklen ved opslag på Danmarks Naturdata, men der er registreret Hedehøg i området. Det ansøgte vil efter vores vurdering ikke medføre beskadigelse eller ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Høring

Ansøgningen har været sendt til udtalelse ved Museum Sønderjylland. Museets vurdering er, at som en del af Sikringsstilling Nord har bunkeren en meget stor lokal, national og international kulturhistorisk fortællerværdi. Det er museets vurdering, at nedgravning af elkablet ikke vil forstyrre indsynet til og udsynet fra fortidsmindet, idet terrænet reetableres efter endt anlægsarbejde. Det vil således heller ikke påvirke fortidsmindet som landskabselement. Det er dog museets vurdering, at der kan være risiko for, at nedgravningen af kablet vil kunne påvirke eventuelle rester af de dele af batteriet, som måske befinder sig under jorden.

At placere en nedgravning kun 5 meter fra det fredede fortidsminde er derfor ikke hensigtsmæssigt. På museets forespørgsel, om kablet kan nedgraves i den østlige side af vejen og dermed længere væk fra fortidsmindet, har bygherre oplyst, at dette ikke er muligt på grund af en grøft i vejens højre side. Ikke desto mindre skal museet opfordre Tønder Kommune til at undersøge, om det ikke er muligt, at kablet kan nedgraves længere væk fra fortidsmindet end de 5 meter.

Det er den bedste placering, der er søgt om.

Sagens baggrund

Der er søgt om dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen til, at nedgrave et mellemspændingskabel for at opretholde den almindelige elforsyning i området, da det tidligere kable er udtjent.

² Bek nr. 2091 af 12. november 2021 - Udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Fortidsmindebeskyttelseslinjen er afkastet af fredning Sikringsstilling Nord, fredningsnr. 390560.

Klage

Afgørelsen kan inden 4 uger fra modtagelsen, **senest den 8. maj 2025**, påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, se klagevejledningen.

Dispensationen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Modtager vi klager, vil du blive underrettet umiddelbart efter klagefristens udløb.

Venlig hilsen

Inge Feddersen
Landzonesagsbehandler

Bilag:

- Hele svaret fra Museum Sønderjylland.

Kopi til:

Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk

Museum Sønderjylland, planer@msj.dk

Naturstyrelsen, nst@nst.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening lokalafdeling, dntoender-sager@dn.dk

Friluftsrådet, fr@friluftstraadet.dk

Friluftsrådet, toender@friluftstraadet.dk

Friluftsrådets lokalafdeling, lokalraad@friluftstraadet.dk

Nationalpark Vadehavet, vadehavet@danmarksnationalparker.dk

Klagevejledning

Lov om naturbeskyttelse

Afgørelser truffet efter Lov om naturbeskyttelse §§ 3, 4, 16, 17, 18 og 19, jf. § 65, kan i medfør af § 78 påklages til Miljø- og fødevareklagenævnet af:

1. adressaten for afgørelsen
2. ejeren af den ejendom, som afgørelsen berører
3. offentlige myndigheder
4. en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
5. lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
6. landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
7. landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Frist for at indgive klage

Klage skal være indgivet inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen fra bekendtgørelsen.

Hvordan klager man

Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk ligesom du plejer, typisk med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager skal du betale et gebyr på 900 kr. for private og 1.800 kr. for virksomheder. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Klagegebyret opkræves af Miljø- og Fødevareklagenævnet. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Gebyr skal indbetales inden for en af Miljø- og Fødevareklagenævnet fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Fritagelse fra krav om at bruge Klageportalen

I særlige tilfælde kan en borger fritages for at klage via Klageportalen. De særlige forhold, som kan begrunde en undtagelse, er f.eks. borgere med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens. Ligeledes borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser eller borgere med sprog vanskeligheder, hvor hjælp og vejledning fra myndigheden eller nævnet ikke konkret vurderes at være en egnet løsning. Der kan således foreligge særlige forhold for nogle borgere fra de nævnte grupper, der gør, at borgeren ikke kan anvende digital selvbetjening. Det er Miljø- og Fødevareklagenævnet, der afgør, om en borger kan fritages.

Virkning af at der klages

Hvis der klages rettidigt har klagen opsættende virkning. Det betyder, at afgørelsen ikke må udnyttes, før klagen er afgjort, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Indbringelse for domstolene

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse kan indbringes for domstolene. En sådan retssag skal være anlagt inden 6 måneder efter, at nævnets afgørelse er meddelt.

Uanset om der anlægges retssag, er man forpligtet til at rette sig efter Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse, indtil domstolen måtte bestemme andet.